

**SESSIÓ TÈCNICA: TRES ANYS DE LA LLEI REGULADORA DE
L' EUTANÀSIA: AVANÇOS I REPTES AMB LA PRESTACIÓ
D'AJUDA A MORIR**

**LA DOCTRINA DEL TRIBUNAL CONSTITUCIONAL
SOBRE L'EUTANÀSIA A DEBAT**

Barcelona, 16 de maig de 2024

Francesc José María Sánchez

Advocat

Soci-director de FJMAdvocats, SLP

Vicepresident de la Comissió de Garantia i Avaluació de
Catalunya de la PRAM

Membre del Comitè d'Ètica dels Serveis Socials de Catalunya

STC 22 de març 2023 (Recurs grup parlamentari Vox):

- Avala la constitucionalitat de la llei reguladora de l'eutanàsia perquè reconeix a la persona un **dret a l'autodeterminació** per decidir d'una manera lliure, informada i conscient el modo i moment de morir en situacions mèdicament contrastades (context eutanàsic)
- Segueix l'estela de Tribunal Constitucional Federal Alemany (S 26-2-2020): el dret general de la personalitat com expressió de l'autonomia personal compren també el **dret a la mort autodeterminada, que inclou el dret al suïcidi.**

- El dret a la vida **no és un valor absolut**
- El dret a la vida **no inclou un deure de viure** (*“paradójico deber de vivir”*)
- El dret a la vida ha de connectar-se amb altres principis constitucionals (**llibertat, dignitat i lliure desenvolupament de la personalitat**) i drets fonamentals (a la **integritat física i moral**)

- El **dret a l'autodeterminació** respecte de la pròpia mort inclou el dret de la persona a recavar i usar l'assistència de tercers i comporta **l'obligació de l'estat d'habilitar les vies legals** per exercir aquest dret
- Les **cures pal·liatives** serveixen per alleujar el sofriment físic o psíquic encara que accelerin la mort i no són una alternativa a totes les situacions de patiment. **Cures pal·liatives integrals i eutanàsia tenen una relació que no és de subsidiarietat sinó de complementarietat**

- La LORE ha configurat un **dret públic i subjectiu de naturalesa prestacional** front a les AAPP → inclusió de la prestació a la cartera comuna de serveis del SNS (finançament públic).
- La PRAM es reconeix per resolució d'un **òrgan administratiu**: la **CGiA** que verifica si concorren els requisits legals.

- El procediment es un “*genuino*” **procediment administratiu** “*complejo*” que s’inicia a instància del sol·licitant. Dues fases:
  - 1^a) Assessorament del pacient i dictàmen mèdic (MR i MC)
  - 2^a) “*Decisoria*”.
- Es la CGIA “*quien reconoce o deniega el derecho a la prestación*” i “*pone fin a la via administrativa*”.
- TC reconeix que la “*ejecutividad*” dels actes administratius es justifica pel “*principio de eficacia*”.

Punts obscurs de la 1ª STC:

1. El tractament del trastorn mental
2. La negació de l'executivitat de les resolucions de les CGiA
(interpretació de l'article 18 a) 4rt paràgraf.)

El tractament del trastorn mental a la sentència:

- En principi, exclou als pacients amb trastorns mentals: *“excluye de raíz que la LORE,..., pretenda o permita incluir entre tales “padecimientos” la “enfermedad psicológica” (sic) o, incluso, la “despresión”.*
- El patiment greu, crònic i impossibilitant ha de *“presentarse siempre como una dolencia o enfermedad somàtica en su origen”* i exclou la *“enfermedad psicológica”* i la depressió dels patiments que configuren el context eutanàsic.
- Fonamenta la seva interpretació en el preàmbul de la llei: *“...el contexto eutanásico, ..., debe delimitarse con arreglo a determinadas condiciones que afectan a la **situación física** de la persona con el consiguiente sufrimiento físico o mental....*

Posicionaments previs contraris a la interpretació de la STC en relació a la malaltia mental i eutanàsia

- STSJ Navarra (núm. 363/2022, de 16 de desembre)
  - ✓ *“La sala acepta la aplicación de la LORE también a supuestos de enfermedad mental que producen grave sufrimiento psíquico”*
  - ✓ *“De la exposición de motivos no se deduce otra cosa”*
- Document CGiAC *“Peticions de PRAM per persones amb problemes de salut mental”* (novembre 2022)
  - *Addenda. En relació a les interpretacions de la LORE contràries a incloure la malaltia mental en el context eutanàsic (maig 2024)*

Funció de la CGiAC:

Resoldre en un termini màxim de 20 dies naturals les reclamacions que formulen les persones contra:

- Denegació de la sol·licitud per metge responsable
- Informe desfavorable del metge consultor
- Informe desfavorable de la dupla metge/jurista designada pel president de la Comissió

Precepte en discussió:

*En el cas que la resolució sigui favorable a la sol·licitud de la PRAM, la CGiA competent requerirà a la direcció del centre perquè en el termini màxim de set dies naturals **faciliti** la prestació sol·licitada a través d'un altre metge del centre o d'un equip extern de professionals sanitaris [art. 18 a) 4rt paràgraf]*

Segons TC les resolucions favorables de les CGiA que estimen les reclamacions efectuades per la persona sol·licitant de la PRAM **NO** suposen “*el reconocimiento definitivo de la prestación, ..., sino la **reanudación** del procedimiento conforme los trámites ordinarios previstos en la propia Ley Orgánica*”.

Raons del TC:

1. No comprometre la possibilitat d'impugnació per *“terceros legitimados”*: *“el control judicial es insoslayable”*. Dret a la tutela judicial efectiva.
2. Interpretació del significat del verb *“facilitar”*. Considera que no és sinònim de realitzar la prestació.
3. Ruptura del règim de garanties de la LORE (*“trámites indispensables”, “indisponibles secuencias”*).

*“Dicho párrafo cuarto ha de interpretarse, en el sentido de que el requerimiento a la dirección del centro para que,... “facilite la prestación solicitada,...” supone, estrictamente, que,..., el **procedimiento legalmente establecido (...)** **deberá reanudarse, ...**, y cumplimentarse conforme a la Ley Orgánica en todos los **trámites y actuaciones pendientes**, si a ello hubiera lugar,..., la LORE no impone,..., que la prestación sea “realizada”, una vez reconocida definitivamente por la Comisión....”.*

STC 94/2023, de 12 de setembre (Recurs grup parlamentari PP)

Qüestions no abordades en la primera per no haver estat motiu de queixa.

- L'objecció de consciència institucional de les persones jurídiques no té cabuda, només estan emparats els professionals que intervenen en l'execució efectiva
- El procediment sumari de protecció de drets fonamentals contra les denegacions de la CGAC és adequat perquè el dret a l'eutanàsia és un dret constitucional de configuració legal ancorat en el dret fonamental a la integritat física i moral (art 15 CE)
- No es pot acollir el plantejament que l'eutanàsia s'ha de limitar als supòsits de malalts terminals (fase final de vida i irreversibilitat de la situació)

Moltes gràcies

fjmadvocats

Consorci de Salut i
Social de Catalunya